

**ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МОНІТОРИНГУ
ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ****PROBLEMS OF LEGAL REGULATION OF PUBLIC PROCUREMENT MONITORING**

Стремецька А.О., головний спеціаліст відділу з юридичних питань
Дніпровська районна в місті Києві державна адміністрація,
студент I курсу магістратури факультету міжнародної торгівлі та права
Державний торговельно-економічний університет

Пустовіт Ю.Ю., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права
Державний торговельно-економічний університет

Стаття присвячена вивченню актуальних проблем правового регулювання здійснення Державною аудиторською службою України державного фінансового контролю публічних закупівель шляхом моніторингу. Авторами проведено дослідження судової практики, яка склалася у першій половині жовтня 2023 року у сфері моніторингу закупівель, на предмет недоліків у нормативному закріпленні порядку проведення такого виду фінансового контролю.

Встановлено, що моніторинг закупівель є за своєю природою нетрадиційним видом фінансового контролю на відміну від іншої діяльності Державної аудиторської служби. Найбільшу частину спорів у сфері моніторингу закупівель становлять спори щодо визнання протиправним висновку про результати моніторингу процедури закупівлі як акту індивідуальної дії.

Під час аналізу судових рішень адміністративних судів різних інстанцій авторами з'ясовано, що найчастіше позовні вимоги підконтрольних суб'єктів задовольняються з підстав невідповідності складених висновків Державної аудиторської служби України принципам обґрунтованості, законності та іншим засадам.

Доведено, що ні Закон України «Про публічні закупівлі», ні наказ Міністерства фінансів України від 08.09.2020 №552 «Про затвердження форми висновку про результати моніторингу процедури закупівлі та порядку його заповнення» не встановлюють засад здійснення моніторингу, а отже, й складення такого висновку, у зв'язку з чим судові органи керуються приписами статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України під час вирішення досліджуваної категорії справ.

Запропоновано усунути законодавчу прогалину шляхом визначення порядку проведення моніторингу процедури закупівлі в окремому нормативно-правовому акті. Обґрунтовано необхідність врахування положень Закону України «Про адміністративну процедуру», що набере чинності 15.12.2023, під час розроблення такого порядку.

З огляду на зміст принципів адміністративної процедури, які містить Закон України «Про адміністративну процедуру», запропоновано визначити перелік заходів усунення виявлених під час моніторингу порушень, вжити які орган державного фінансового контролю може зобов'язати підконтрольного суб'єкта. Рекомендовано включити до нового порядку положення щодо зворотної комунікації органу контролю з замовником тендеру під час прийняття адміністративного акту.

Ключові слова: ДАСУ, моніторинг, висновок про результати моніторингу закупівель, принцип, суд, рішення, акт індивідуальної дії, адміністративна процедура, адміністративний акт.

The article is devoted to the study of topical issues of legal regulation of the State Audit Service of Ukraine's implementation of the State financial control of public procurement through monitoring. The authors have conducted a study of the court practice developed in the first half of October 2023 in the field of procurement monitoring for deficiencies in the regulatory framework for this type of financial control.

It is established that procurement monitoring is by its nature a non-traditional type of financial control, unlike other activities of the State Audit Service. The largest part of disputes in the field of procurement monitoring is disputes regarding the illegality of the conclusion on the results of the monitoring of the procurement procedure as an act of individual action.

During the analysis of judicial decisions of administrative courts of various instances, the authors found out that most often the claims of controlled entities are satisfied on the grounds that the conclusions drawn up by the State Audit Service of Ukraine do not comply with the principles of validity, legality and other principles.

It is proved that neither the Law of Ukraine «On Public Procurement» nor the Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated 08.09.2020 No. 552 «On Approval of the Form of the Conclusion on the Results of Monitoring of the Procurement Procedure and the Procedure for Its Completion» establishes the principles of monitoring, and therefore, the preparation of such a conclusion, in connection with which the judicial authorities are guided by the provisions of Article 2 of the Code of the administrative legal proceedings of Ukraine when resolving the category of cases under study.

It is proposed to eliminate the legislative gap by defining the procedure for monitoring the procurement procedure in a separate legal act. The need to take into account the provisions of the Law of Ukraine «On Administrative Procedure», which will enter into force on December 15, 2023, during the development of such an order, is substantiated.

Given the content of the principles of administrative procedure contained in the Law of Ukraine «On Administrative Procedure», it is proposed to determine the list of measures to eliminate violations identified during monitoring, which the State financial control body may oblige the controlled entity to take.

It is recommended to include in the new procedure provisions regarding feedback communication between the control body and the tender customer during the adoption of an administrative act.

Key words: SASU, monitoring, conclusion on the results of procurement monitoring, principle, court, decision, act of individual action, administrative procedure, administrative act.

В умовах воєнного стану пріоритетним завданням органів державного фінансового контролю залишається забезпечення максимальної економії бюджетних коштів шляхом результативної контрольної-наглядової діяльності. Досягнення такої мети значною мірою полягає і в попередженні незаконного, нецільового та, як наслідок, неефективного використання коштів, які витрачаються на придбання товарів, робіт і послуг уповноваженими на те

суб'єктами відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» (далі – Закон № 922-VIII) [1].

Відповідно ч. 4 ст. 7 Закону № 922-VIII Рахункова палата, Антимонопольний комітет України, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю, здійснюють контроль у сфері публічних закупівель у межах своїх повноважень [1]. Таким центральним органом Кабі-

нет Міністрів України визначив Державну аудиторську службу України (далі – ДАСУ), затвердивши Положення, згідно з яким служба реалізує державний фінансовий контроль шляхом державного фінансового аудиту, перевірки закупівель, інспектування (ревізії) та моніторингу закупівель [2]. Останній в розумінні Закону № 922-VIII є за своєю природою «аналізом» дотримання замовником законодавства під час проведення процедури закупівлі, укладення договору про закупівлю та протягом його дії. Для аналізу даних використовується інформація, оприлюднена в електронній системі закупівель (далі – ЕСЗ); інформація, що міститься в єдиних державних реєстрах; інформація в базах даних, відкритих для доступу ДАСУ. Посадова особа органу має право через ЕСЗ запитувати у замовника пояснення (інформацію, документи) щодо прийнятих рішень та/або вчинених дій чи бездіяльності, які є предметом дослідження в рамках моніторингу процедури закупівлі. Усі такі запити про надання пояснень автоматично оприлюднюються ЕСЗ [1]. Таким чином, моніторинг процедури закупівель здійснюється повністю дистанційно, за місцезнаходженням органів ДАСУ, на відміну від традиційних «аудиторських перевірок».

За результатами моніторингу процедури закупівлі посадова особа складає та підписує висновок про результати моніторингу процедури закупівлі, який підлягає оприлюдненню в ЕСЗ протягом трьох робочих днів з дня складання. Законом № 922-VIII передбачено два шляхи врегулювання спорів щодо такого висновку. Перший полягає у можливості замовника протягом трьох робочих днів з дня оприлюднення висновку одноразово звернутися до органу ДАСУ за роз'ясненням змісту висновку та його зобов'язань, визначених у висновку, а також протягом п'яти робочих днів – оприлюднити через ЕСЗ інформацію та/або документи, що свідчать про усунення порушення (порушень) законодавства, викладених у висновку, або аргументовані заперечення до висновку, або інформацію про причини неможливості усунення виявлених порушень [1]. Важливо, що під час проведення моніторингу процедури закупівлі і наявності в цій закупівлі розгляду скарги комісією Антимонопольного комітету України, ДАСУ не має повноважень на перевірку питань, що були предметом розгляду органу оскарження [3, с. 41].

Варто підкреслити відсутність у ст. 8 Закону №922-VIII норм щодо порядку, строків розгляду пояснень чи заперечень замовника на висновок щодо результатів моніторингу. Вказана стаття також не встановлює наслідком подання таких матеріалів зупинення перебігу будь-яких строків, що, вважаємо, нівелює чіткість та ефективність адміністративного механізму реалізації та захисту прав замовника [1]. Про наявність такої, на наш погляд, законодавчої прогалини іноді вказують і суди у своїх рішеннях під час встановлення обставин справи: «У зв'язку із цим, позивачем 29.06.2023 розміщено заперечення щодо висновку про результати моніторингу закупівлі UA-2023-02-17-009483-а, однак на момент звернення до суду із позовною заявою відповідь від відповідача на вказане заперечення відсутня». Проте більше орган правосуддя на такий факт у своєму рішенні не посилається [4].

Іншим способом врегулювання спору є оскарження замовником висновку до суду протягом десяти робочих днів з дня його оприлюднення в ЕСЗ [1]. Ми проаналізували практику адміністративних судів всіх інстанцій, яка відповідно до даних Єдиного державного реєстру судових рішень склалася за період з 01.10.2023 по 16.10.2023, і встановили, що найчастіше предметом оскарження рішень, дій чи бездіяльності ДАСУ до адміністративних судів є саме висновок про результати моніторингу процедури закупівель.

У рішенні від 05.10.2023 у справі № 580/6924/23 за позовом комунального підприємства до Північного офісу ДАСУ Черкаський окружний адміністративний суд вка-

зав на порушення органом контролю засад обґрунтованості та пропорційності під час складення висновку про результати моніторингу процедури закупівлі. Відповідач посилається на те, що у додатку 2 тендерної документації визначено вимоги до ковша екскаваторного, а саме: глибина не менше 910 мм. Проте, у тендерній пропозиції ФОП ОСОБА_1 глибина ковша становить 907 мм. На відміну від ДАСУ, суд врахував висновок заступника начальника з технічних питань комунального підприємства, де зазначено, що різниця в 3 мм жодним чином не впливає на якісно-технічні характеристики навісного обладнання, зокрема не змінює його вагові, геометричні, об'ємні, робочі та інші параметри; при виготовленні навісного обладнання допускаються погрешності (допуски), наявність яких не впливає на загальні показники та роботу обладнання. Відтак, запропонований ФОП ОСОБА_1 ковш, є повним еквівалентом ковша, який вимагався згідно з тендерною документацією. На думку суду, орган державного фінансового контролю не довів та документально не підтвердив, в чому саме полягає порушення вимог. Згідно зі спірним висновком за результатами аналізу питань: визначення предмета закупівлі; відображення закупівлі у річному плані; оприлюднення інформації про закупівлю; повноти відображення розміщення інформації про закупівлю; відповідності умов тендерної документації вимогам закону з урахуванням особливостей; укладання договору про закупівлю порушень не встановлено. Отже, вказані обставини не призвели до будь-яких наслідків для відкритості та прозорості публічної закупівлі, а також для будь-якого іншого публічного інтересу. На переконання суду, відповідач основного свого завдання здійснення фінансового контролю саме спрямованого на оцінку ефективного, законного, цільового та результативного використання та збереження активів та досягнення економії коштів, адже у висновку не проаналізував наслідків стверджуваних ним порушень в кореспонденції з результатами аналізу інших питань, щодо яких зазначив про відсутність порушень закону про закупівлі та без обґрунтування підстав для розірвання укладеного договору.

Крім цього, суд послався на практику ЄСПЛ та рішення Конституційного Суду України від 25.01.2012 No 3-рп/2012 (справа No 1-11/2012), згідно з яким принцип пропорційності, серед іншого означає, що заходи, передбачені в нормативно-правових актах, повинні спрямовуватися на досягнення легітимної мети та мають бути співмірними з нею. Додержання цього принципу означає необхідність дотримання балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване відповідне рішення. Тому усунення виявлених під час проведення моніторингу закупівлі недоліків у запропонований у висновку спосіб, а саме шляхом припинення зобов'язань за договором, призведе до порушення прав та інтересів третьої особи та матиме негативні наслідки для репутації третьої особи, що є непропорційним у співвідношенні з виявленими недоліками. Зазначений підхід та висновки Верховного Суду щодо застосування норм права у подібних правовідносинах викладені у постанові від 21.01.2021 у справі №120/1297/20-а. Відповідач не надав належних і допустимих доказів, які б свідчили про правомірність прийнятого ним рішення про зобов'язання позивача вжити заходів щодо припинення зобов'язання за договором [5].

Наведена справа є лише одним з низки яскравих прикладів, що демонструють нагальну потребу законодавчого виокремлення переліку принципів, якими керується ДАСУ під час підготовки висновку про результати моніторингу процедури закупівель, а також самого порядку проведення моніторингу як окремого нормативно-правового акту. Адже Закон № 922-VIII у статті 5 встановлює лише принципи здійснення публічних закупівель, перевірка

дотримання яких і покладена на згадані вище органи державного фінансового контролю [1]. Наказ Міністерства фінансів України від 08.09.2020 № 552 «Про затвердження форми висновку про результати моніторингу процедури закупівлі та порядку його заповнення» також не містить такого «списку», а лише регулює оформлення змістових частин висновку [6].

У справах № 200/3538/23, № 400/6446/23 окружні адміністративні суди у своїх рішеннях від 04.10.2023 та 09.10.2023 відповідно посилалися на установлену практику Верховного суду, згідно з якою можливість усунення виявлених порушень прямо залежить від чіткого визначення суб'єктом владних повноважень конкретного заходу (варіанту поведінки), яких слід вжити уповноваженій особі замовника для усунення порушень. Спонування позивача самостійно визначити на підставі невизначених норм, які саме заходи слід вжити для усунення виявлених порушень, у свою чергу, може призвести до нового можливого порушення позивачем чинного законодавства. Зазначене є порушенням вимог закону в частині змісту висновку як акту індивідуальної дії. Зобов'язальний характер вимоги щодо усунення порушення свідчить про встановлення цього порушення, так і визначення імперативного обов'язкового способу його усунення. Загальними вимогами, які висуваються до актів індивідуальної дії, як акту правозастосування, є його обґрунтованість та вмотивованість, тобто наведення суб'єктом владних повноважень конкретних підстав його прийняття (фактичних і юридичних), а також переконливих і зрозумілих мотивів його прийняття [7; 8].

На переконання суду у справі 200/3538/23, враховуючи, що вимога контролюючого органу про усунення виявлених порушень законодавства повинна містити чіткі, конкретні і зрозумілі, приписи на адресу підконтрольного суб'єкту (об'єкту контролю, його посадових осіб), які є обов'язковими до виконання останнім, недотримання вказаних вимог спричинює юридичну невизначеність, що не є прийнятним. Встановлене відповідачем порушення носить виключно формальний характер, оскільки не пов'язане із неможливістю забезпечення ефективного та прозорого здійснення закупівель, створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері, розвитком добросовісної конкуренції. Втручання органу державного фінансового контролю в публічні закупівлі є виправданим виключно у разі, якщо виявлене порушення має негативний вплив для бюджету (зайве витрачання бюджетних коштів) [7].

У іншій досліджуваній нами справі 400/6446/23 суд слушно зауважив, що ні Законом «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» (далі – Закон № 2939-ХІІ), ні іншим нормативно-правовим актом не встановлено право органів фінансового контролю вимагати розірвання договорів. Обидва органи правосуддя, незважаючи на особливі обставини кожної з розглядуваних справ, зробили єдиний висновок: усунення виявлених порушень у запропонованій в оскаржуваному висновку спосіб (шляхом розірвання договору) призведе до порушення прав та інтересів третьої особи та, в подальшому, матиме негативні наслідки для репутації позивача, тобто є непропорційним у співвідношенні із виявленими недоліками тендерної документації [8].

Однак у всіх згаданих вище рішеннях позовні вимоги щодо скасування та визнання протиправним висновку про результати моніторингу проведення закупівель головним чином задоволені з підстав законності та неспівмірності способів усунення порушень із самою природою останніх, які визнавалися судом суто формальними, а отже, в цілому відповідали законодавчим засадам здійснення публічних закупівель. Адже у постановках від 12.10.2023 та 16.10.2023 Касаційний адміністративний суд

Верховного суду вчергове підкреслив позицію, що варіант усунення порушення шляхом розірвання договору направлений на приведення відносин між сторонами у первісний стан. У разі не дотримання учасником процедури закупівлі усіх кваліфікаційних вимог зазначених у тендерній документації замовника, останній на вимогу Закону № 922-VIII повинен відхилити тендерну пропозицію учасника та відмінити закупівлю, що робить укладання договору взагалі неможливим [9; 10; 11].

Поряд з цим, у справі № 420/7999/21 ВС КАС підкреслив прямий зв'язок встановлених порушень із забезпеченням ефективного та прозорого здійснення закупівель, створенням конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері, розвитком добросовісної конкуренції та виконанням завдання органу державного фінансового контролю – здійснення державного фінансового контролю за використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяттям зобов'язань, передбачених статтею 2 Закону № 2939-ХІІ. З огляду на це, на переконання Суду, висновки суду першої інстанції стосовно формального характеру встановлених порушень не відповідали обставинам справи. Суд наголосив, що при визначенні заходів усунення виявлених порушень було враховано реальну можливість такого усунення та недопущення невідповідності діям, які слід вчинити, що, очевидно, свідчить про дотримання принципу пропорційності та ефективності під час підготовки висновку про результати моніторингу процедури закупівлі органом ДАСУ [9].

Отже, розмежування формального та ефективного підходів під час виконання ДАСУ визначених законодавством завдань у сфері моніторингу публічних закупівель є ключовим фактором при аналізі дотримання органом принципу пропорційності під час прийняття акту індивідуальної дії стосовно замовника у виді висновку. Проте способи усунення порушень, встановлених за результатами моніторингу процедури закупівлі, повинні бути не лише співмірними з самим порушенням, а й відповідати вимогам принципу законності, тобто передбачати реальну можливість їх виконання.

Як було встановлено судами у справах № 580/4323/23 та № 520/10163/22 ДАСУ в зобов'язальній частині висновку зазначала такий шлях усунення порушень як «недопущення установлених порушень у подальшому, зокрема шляхом забезпечення притягнення до відповідальності осіб, якими допущені такі порушення, та протягом п'яти робочих днів з дня оприлюднення висновку оприлюднення через ЕСЗ інформацію та/або документи, що свідчать про вжиття таких заходів». Суди були однак у тому, що покладення обов'язку щодо притягнення до адміністративної відповідальності посадової особи, яка допустила порушення щодо визначення предмету закупівлі, на відповідача законодавчо не передбачено [12; 13]. Відповідальність за порушення порядку визначення предмета закупівель передбачена статтею 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП). Згідно зі ст. 234-1 КУпАП органи державного фінансового контролю розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства про закупівлі (ч. 1 і 2 ст. 164-14). За змістом вказаних приписів посадові особи, які допустили порушення щодо визначення предмету закупівель, несуть адміністративну відповідальність, і повноваження щодо складання протоколу про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 164-14, покладені на посадових осіб відповідача. Крім цього, як зазначив і сам орган контролю, притягнення до відповідальності не усуває допущене порушення, а є лише превентивним заходом щодо недопущення аналогічних порушень у майбутньому. Відповідно до положень ч. 2 ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України

у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони: на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України; з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано; обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії); безсторонньо (неупереджено); добросовісно; розсудливо; з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи несправедливій дискримінації; пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія); з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення; своєчасно, тобто протягом розумного строку [12].

Очевидно, що під час розгляду справ щодо визнання протиправним висновку про результати моніторингу закупівлі суди керуються ст. 2 КАС України. Однак 15 грудня 2023 року набере чинності Закон України «Про адміністративну процедуру», який покликаний чітко регламентувати процедурний аспект відносин особи і влади [14; 15]. Документ регулює відносини органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, інших суб'єктів, які відповідно до закону уповноважені здійснювати функції публічної адміністрації, з фізичними та юридичними особами щодо розгляду і вирішення адміністративних справ шляхом прийняття та виконання адміністративних актів. Адміністративний акт визначено як рішення або юридично значуща дія індивідуального характеру, прийняте (вчинена) адміністративним органом для вирішення конкретної справи та спрямоване (спрямована) на набуття, зміну, припинення чи реалізацію прав та/або обов'язків окремої особи (осіб). Контрольно-наглядову діяльність Закон про адміністративну процедуру відносить до функцій публічної адміністрації, а отже, на дії ДАСУ щодо проведення моніторингу закупівель він поширюється також. Зважаючи на це, принципи, які закріпив новий нормативно-правий акт, і є принципами, керуючись якими

орган ДАСУ повинен складати висновок про результати моніторингу закупівель як окремий адміністративний акт, що впливає на права та обов'язки замовника закупівлі. Серед них знаходимо такі засади як верховенство права, у тому числі законності та юридичної визначеності; обґрунтованість; добросовісність і розсудливість; пропорційність; ефективність тощо, а отже, й ті всі принципи, які застосовували судові органи під час вирішення проаналізованих нами справ. Частина 4 ст. 6 Закону про адміністративну процедуру, яка закріплює принцип законності, також передбачає, що висновки про застосування норм права, викладені у постановові Верховного Суду, є обов'язковими для всіх адміністративних органів, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права [14].

Висновок. Остання судова практика демонструє нагальну потребу вдосконалення правового регулювання моніторингу закупівель як одного з напрямів діяльності ДАСУ. На наш погляд, доцільно розробити окремий нормативно-правовий акт, яким встановити порядок проведення моніторингу закупівель, де закріпити засади його проведення та прийняття актів за його результатами з урахуванням Закону про адміністративну процедуру. Зокрема, слід звернути особливу увагу на дотримання принципів юридичної визначеності, обґрунтованості, пропорційності та законності, які найчастіше порушуються органом державного фінансового контролю в досліджуваній категорії справ. Для цього пропонуємо не лише виокремити моніторинг зі статей Закону № 922-VIII у самостійний документ, але й визначити в ньому перелік заходів усунення виявлених під час моніторингу порушень, вжити які орган ДАСУ може зобов'язати замовника тендеру. Також у контексті набрання чинності Законом про адміністративну процедуру рекомендуємо включити під час розробки нового порядку моніторингу відповідні положення щодо обов'язку органу контролю відповідати на заперечення та пояснення підконтрольного суб'єкта під час прийняття рішення щодо його прав і обов'язків як замовника, оскільки суди часто підкреслюють відсутніх належних і достатніх доказів, які б обґрунтовували правомірність прийнятого адміністративного акту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення 19.10.2023).
2. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення 19.10.2023).
3. Духневич О.В. Особливості проведення контролю за здійсненням публічних закупівель. *Ефективність державного управління*. 2022. № 4. С. 40–45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2022_4_efdu_2022_4_8.pdf (дата звернення 19.10.2023).
4. Рішення Волинського окружного адміністративного суду від 12 жовтня 2023 року у справі № 140/19359/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114129925> (дата звернення 21.10.2023).
5. Рішення Черкаського окружного адміністративного суду від 05 жовтня 2023 року у справі № 580/6924/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113965637> (дата звернення 21.10.2023).
6. Про затвердження форми висновку про результати моніторингу процедури закупівлі та порядку його заповнення : наказ Міністерства фінансів України від 08.09.2020 № 552. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0958-20#Text> (дата звернення 25.10.2023).
7. Рішення Донецького окружного адміністративного суду від 04 жовтня 2023 року у справі № 200/3538/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113930495> (дата звернення 25.10.2023).
8. Рішення Миколаївського окружного адміністративного суду від 09 жовтня 2023 року у справі № 400/6446/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114023698> (дата звернення 25.10.2023).
9. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 12 жовтня 2023 року у справі № 420/7999/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114137767> (дата звернення 19.10.2023).
10. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 12 жовтня 2023 року у справі № 520/14107/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114137749> (дата звернення 19.10.2023).
11. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 16 жовтня 2023 року у справі № 200/7605/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114202280> (дата звернення 19.10.2023).
12. Рішення Черкаського окружного адміністративного суду від 02 жовтня 2023 року у справі № 580/4323/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113899463> (дата звернення 21.10.2023).
13. Постанова Другого апеляційного адміністративного суду від 09 жовтня 2023 року у справі № 520/10163/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114027308> (дата звернення 23.10.2023).
14. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text> (дата звернення 19.10.2023).
15. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про адміністративну процедуру» від 17.02.2022 № 2073-IX. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68834 (дата звернення 25.10.2023).